

JÕGEVA PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Kinnitatud JPK direktori
KK nr. 1-2/2 04.09.2019

Jõgeva Põhikooli õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lg 2 ja Vabariigi Valitsuse 01.09.2014. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 lg 3 alusel.

1. Üldsätted

- (1) Jõgeva Põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
- (2) Jõgeva Põhikooli õppekavas on üldosa ja ainekavad.
- (3) Jõgeva Põhikooli õppekava üldosas esitatakse
 - 1) kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning põhimõtted;
 - 2) tunnijaotusplaani õppeaineti ja klassiti;
 - 3) liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht;
 - 4) läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted;
 - 5) lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused;
 - 6) ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
 - 7) õppe- ja kasvatuse korraldus ning ajakasutus;
 - 8) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
 - 9) hindamise korraldus;
 - 10) õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
 - 11) õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
 - 12) karjääriteenuste korraldus;
 - 13) nõuded õpetaja töökavale;
 - 14) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
- (4) Jõgeva Põhikooli ainekavades esitatakse klassiti:
 - 1) aine õppe-eesmärgid;
 - 2) õppesisu ning lõiming teiste õppeainetega;
 - 3) läbivate teemade käsitlemine;
 - 4) ainealased, ainetevahelised, ülekoolilised ning pikemaajalised koolidevahelised projektid;
 - 5) õpitulemused ja nende seos õppesisuga;

- 6) hindamiskriteeriumid;
- 7) kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid.

2. Jõgeva Põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted

2.1. Jõgeva Põhikooli õppekava lähtealus

- (1) Jõgeva Põhikooli õppekava koostamisel on lähtutud Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusest nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“. Õppekava arvestab piirkondlikke ja kogukonna vajadusi, koolikollektiivi kokkuleppeid kooli eripära osas, õpilase vanemate või eestkostjate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
- (2) Jõgeva Põhikooli õppekava ülesanne on toetada kõigi õpilaste integreerumist Eesti ühiskonnas, arvestades nende erivajadusi, päritoluma kultuuritraditsioone ning õpilaste rahvuslikku identiteeti.
- (3) Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
- (4) Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.
- (5) Jõgeva Põhikooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad riiklikust õppekavast ning lähtuvad „Eesti Vabariigi põhiseaduses“, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest.
- (6) Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu ees, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).
- (7) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

2.2. Jõgeva Põhikooli õppekava põhimõtted

Jõgeva Põhikooli õppekava koostamisel, piirkondliku koostöö kujundamisel, kooli ja klassi tasandil õpetust kavandades ja tegelikus õppeprotsessis lähtutakse **järgmistest põhimõtetest:**

- 1) luuakse tingimused kõigi õpilaste ja iga õpilase arengu toetamiseks ning kaasatakse õpilane ja lapsevanem (eestkostja, hooldaja) õpilase õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja selle üle otsustamisse;
- 2) kehtestatakse üldised nõuded kõigile õpilastele, õpetust varieeritakse õpilaste erinevatest võimetest ja haridusvajadustest lähtuvalt;

- 3) tähtsustatakse õpilase õpihuvi hoidmine ja toetamine;
- 4) õppesisus on esindatud inimkonna, Euroopa, Eesti sh Eestis elavate rahvusvähemuste kultuur;
- 5) õppe- ja kasvatusprotsess pakub mitmekesiseid õpikogemusi, õpetus on süsteemne ja terviklik, õpetuslik ja kasvatuslik aspekt on tasakaalustatud;
- 6) õppimisel-õpetamisel on keskne probleemide tõstatamine ja lahendamine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine; teadmisi käsitatakse ajas arenevate ja muutuvatena;
- 7) õppekava on avatud pidevaks edasiarendamiseks ja korrigeerimiseks vastavalt muutustele ühiskonnas ja teadustes.

2.3. Õppe ja kasvatuses mõjuasetused

(1) Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisega loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus. Kool on loonud tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed gümnaasiumis või kutseõppes.

(2) Koolis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotlus tagada põhikooli õpilase ea- ja võimetekohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(3) Koolis on loodud õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimi ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(4) Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. On loodud alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse. Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning on valmis õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(5) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(6) Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

2.4. Jõgeva Põhikooli õppekava õppe- ja kasvatusesmärkide määratlemisel on peetud silmas järgmist:

- 1) inimese areng selle terviklikkuses on kooli kõrgeim siht ja väärtus;

- 2) muutuvmas maailmas erinevate maailmakäsitlustega kokku puutudes määratleb inimene end, võtab endale vastutuse oma elukäigu kujundamise eest;
- 3) kõige tähtsam on õppida õppima, sest kiiresti teisenevas maailmas vananevad teadmised kiiresti;
- 4) soov areneda ja õppida, võime analüüsida omaenese ja teiste kogemusi, koostööoskused, käitumiskultuur ning eetilised loovad eeldused elus toimetulekuks ning muutuvmas maailmas orienteerumiseks;
- 5) elukestev õpe võimaldab üksikisikul ja ühiskonnal väärikalt toime tulla kiiretest ja vastuolulistest arengutest tulenevate väljakutsetega;
- 6) üldhariduslik õpe toetab kodanikuühiskonna arengut.

2.5. Jõgeva Põhikooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

(1) Jõgeva Põhikooli õppe ja kasvatuse peaesmärgiks on iga õppija arengu toetamine ja kodanikuks kasvatamine.

(2) Jõgeva Põhikooli õppe ja kasvatuse üldeesmärk on isiksuse kujunemine, kes:

- 1) suhtub heasoovlikult kaasinimestesse, austab nende vabadust ja väärikust
- 2) soovib ja oskab teha konstruktiivset koostööd;
- 3) toetab aktiivselt ühiskonna demokraatlikku arengut;
- 4) austab ja järgib seadusi, on teadlik oma kodanikukohustustest ja -vastutusest;
- 5) tunneb end oma rahva liikmena, kodanikuna, tunneb end seotuna Euroopa ja kogu inimkonnaga;
- 6) tunneb ja austab oma rahva kultuuri, omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub neisse eelarvamustevabalt ning lugupidavalt;
- 7) hoiab loodust, elab ja tegutseb keskkonda ning loodusressursse säästes;
- 8) usaldab ennast, on väärikas ja enesekriitiline;
- 9) tunneb end vastutavana oma elukäigu eest;
- 10) juhindub oma valikutes ja tegudes eetika alusväärtustest: inimelu pühadus, vägivallast hoidumine, vabadus, õiglus, ausus, vastutus;
- 11) on tundlik esteetiliste väärtuste suhtes, kujundab oma ilumeelt;
- 12) väärtustab terveid eluviise, arendab oma vaimu ja keha;
- 13) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele;
- 14) püüab mõista asjade tähendust, nähtuste põhjusi ja seoseid, on motiveeritud õppima ja oskab õppida;
- 15) tuleb toime muutuvmas õpi-, elu- ja töökeskkonnas;

16) mõistab töö vajalikkust inimeste ja ühiskonna arengus; on valmis otsima endale sobivat tööd.

2.5.1. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

(1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

2.5.2. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

(1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsuseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

2.5.3. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitootlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

2.5.4. Õppe- ja kasvatuseesmärkide täitmist toetab õppekeskkond, kus:

- 1) õpilaste, õpetajate, kooli juhtkonna ja lastevanemate omavahelised suhted põhinevad lugupidamisel ning demokraatial;
- 2) on olemas õppekava elluviimiseks vajalikud õppevahendid ja –materjalid;
- 3) järgitakse tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
- 4) luuakse tingimused õpilase ja õpetaja arenguks;
- 5) on kujundatud otstarbeka sisustuse ja maitseka kujundusega ruumid.

2.6. Pädevuste kujundamine Jõgeva Põhikoolis

(1) Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

(2) Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks ning kooliastmetes taotletavateks pädevusteks.

(3) Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Kooli kogu tegevus on korraldatud üldpädevuste kontekstis, sh õpetuse kavandamine, mõtestamine, läbiviimine ja tagasisidestamine. Ka õppetunnivälisesse tegevusesse on lõimitud üldpädevused (nii näiteks kavandatakse ja viiakse kooli üritused läbi lähtuvalt üldpädevustest ja kooli põhiväärtustest). Üldpädevused realiseeruvad kogu koolipere tegevuse kaudu ning õppekeskkonna kujundamise kaudu. Üldpädevuste kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

(4) Üldpädevused on

Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Pädevust kujundatakse kooli kodukorra toel; klassijuhatajatundide, arenguestluste, ühisürituste, huvitegevuse, õppekäikude, ainenädalate, traditsiooniliste aktuste (1.september, kooli aastapäev, vabariigi sünnipäev, lõpuaktus) kaudu; tervist edendavate ürituste kaudu (kooli olümpiamängud, spordipäevad); ainetundides; igapäevaste elusituatsioonide lahendamise kaudu.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Pädevust kujundatakse ainetundides; klassijuhatajatundide, arenguestluste, ühisürituste, huvitegevuse, õppekäikude, ainenädalate kaudu; traditsiooniliste aktuste kaudu; tervist edendavate ürituste ning kooli kodukorra kaudu; meeskonnatöö oskuste kujundamise kaudu võistlussituatsioonis ja igapäevastes tegevustes.

Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Pädevust kujundatakse klassi ühisürituste, huvitegevuse (ühisüritused, huviringid) kaudu; karjääriõppe toel; ainetundides (kirjeldatud ainekavas); kooli traditsioonide (aktused, ühisüritused) kaudu; osalemisega aineolümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel; õpilasesinduse kaudu õpilaste kaasamisega otsustusprotsessidesse; tugiteenuste toel; projektiõppe, loovtööde kaudu; tervist edendavate ürituste toel.

Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Pädevust kujundatakse kogu õppeprotsessi kaudu nii koolis kui ka koduste õpiülesannete kaudu; ulatuslike tööde planeerimise, koolisiseste ja kooliväliste projektide, edasiõppe planeerimise kaudu; vajadusel kooli tugisüsteemi kaudu; aineolümpiaadideks, konkurssideks valmistudes.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning

eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Pädevust kujundatakse kogu õppeprotsessi (individuaalne ja meeskonnatöö) kaudu; kooli ühisürituste, erinevatel olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel osalemise kaudu; kõikides õppeainetes õigekirja jälgides; kooli kodukorra järgimise toel.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Pädevust arendatakse ainenädalate, ringitöö, ainetundide, eri õppeainetes teemade lõimimise kaudu.

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.

Pädevust kujundatakse loov- ja rühmatööde kaudu; õpilasesinduse ja huviringide tegevuse, klassiväliste ürituste kaudu; klassijuhatajatundides

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

(5) Riiklikes õppekavades on määratletud järgmised valdkonnapädevused: keele- ja kirjanduspädevus, võõrkeelepädevus, matemaatikapädevus, loodusteaduslik pädevus, sotsiaalne pädevus. Valdkonnapädevused realiseeruvad õpitulemuste saavutamisel.

(6) Pädevused, mille kujunemine toimub valdkonnapädevuste kujunemise ja läbivate teemade kaudu, on kirjeldatud kooliastmeti.

Kooliastmed on järgmised:

I aste – 1.-3. klass

II aste – 4.-6. klass

III aste – 7.-9. klass

I kooliastme lõpus õpilane

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

II kooliastme lõpus õpilane

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;

- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga tekste vormistada;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

III kooliastme lõpus õpilane

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;

- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikke eluviise ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

(8) Õppeainepädevus kujuneb saavutatud õpitulemuste alusel. Taotletavad õppeainepädevused määratletakse ainekavas klassiti.

(9) Üldpädevuste ja õppeainepädevuste ning õpetuse lõimimise tulemusena kujunevad õpilasel ulatuslikumad valdkonnapädevused. Jõgeva Põhikooli ülesandeks on toetada järgmiste valdkonnapädevuste kujunemist:

looduspädevus – suutlikkus orienteeruda elus- ja eluta looduse nähtustes, nendega seonduvates seaduspärasustes, loodusteaduslikes teadmistes ja mõtteviisides; loodushoidlik ellusuhtumine. Looduspädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena loodusõpetus, geograafia, bioloogia, keemia, füüsika, läbiv teema *Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng*;

sotsiaalne pädevus – suutlikkus orienteeruda ühiskonnaelus; kaasaja ning mineviku ühiskondlike nähtuste ja arengute mõistmine, valmisolek toetada demokraatlikke muutusi ühiskonnas. Sotsiaalse pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena ühiskonnaõpetus, ajalugu, geograafia, inimeseõpetus, kirjandus, kunst, muusika; läbivad teemad *Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng, Tervis ja ohutus* ning *Elukestev õpe ja karjääri planeerimine*;

refleksiooni- ja interaktsioonipädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast ja inimestevahelisi suhteid vastavalt kultuurinormidele, valida sobivat käitumisviisi, järgida terveid eluviise, lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme. Refleksiooni- ja interaktsioonipädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena inimeseõpetus, kehaline kasvatus, ühiskonnaõpetus, ajalugu, kirjandus, geograafia, bioloogia, läbivad teemad *Tervis ja ohutus* ning *Elukestev õpe ja karjääri planeerimine*;

kommunikatiivne pädevus – suutlikkus keele vahendusel mõista, talletada, edastada, vahetada, tõlgendada ja luua tekste. Kõige laiemalt tähendab kommunikatiivne pädevus

suutlikkust suhelda erinevates situatsioonides ning teemadel suulisel ja kirjalikus vormis. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena eesti (vene) keel, kirjandus, võõrkeeled; kõik õppeained oma mõistestiku ja tekstidega, läbiv teema *Tehnoloogia ja innovatsioon*;

tehnoloogiapädevus – suutlikkus mõista tehnoloogia arengust tingitud muutusi inimeste töö- ja eluviisis, toimida kaasaja kõrgtehnoloogilises maailmas, olla säästlik ressursside kasutaja. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena tööõpetus, loodusained, matemaatika, ajalugu, ühiskonnaõpetus, läbivad teemad *Keskond ja ühiskonna jätkusuutlik areng, Elukestev õpe ja karjääri planeerimine ning Tehnoloogia ja innovatsioon*;

kultuuripädevus – suutlikkus orienteeruda kultuuris, nautida kunstiloomingut, kasutada kunstivahendeid loominguks eneseväljenduseks ja –teostuseks. Kultuuripädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena kirjandus, eesti (vene) keel, võõrkeeled, ajalugu, muusika, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus, läbiv teema *Tehnoloogia ja innovatsioon*;

matemaatikapädevus – suutlikkus opereerida mis tahes objektidega sel viisil, et vaadeldakse nende vahelisi suhteid ja nende mudeleid formaliseeritult. Matemaatikapädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena matemaatika, loodusõpetus, füüsika, keemia, läbiv teema *Tehnoloogia ja innovatsioon*.

3. Jõgeva Põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I, II ja III kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahu.

	1.	2.	3.	I KA	4.	5.	6.	II KA	7.	8.	9.	III KA	kokku
Eesti keel	7	6+1	6	19+1	5+1	3+1	3	11+2	2+1	2	2	6+1	36+4
Kirjandus						2	2	4	2	2	2	6	10
A-võõrkeel			3+1	3+1	3+1	3+1	3	9+2	3	3	3	9	21+3
B-võõrkeel							3+1	3+1	3	3	3	9	12+1
Matemaatika	3+1	3+1	4+1	10+3	4+1	4+1	5	13+2	5	4	4+1	13+1	36+6
Loodusõpetus	1	1+1	1	3+1	2	2	3	7	2			2	12+1
Geograafia									1	2	2	5	5
Bioloogia									1	2	2	5	5
Keemia										2	2	4	4
Füüsika										2	2	4	4
Ajalugu						1+1	2	3+1	2	2	2	6	9+1
Inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2	6
Ühiskonnaõpetus							1	1			2	2	3

Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3	13
Kunst	2	1	2/1	4,5	1	1	1	3	1	1	1	3	10,5
Tööõpetus	1	2	1/2	4,5									4,5
Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpe					1	2	2	5	2	2	1	5	10
Keh kasv	3	3	2+1	8+1	3	3	2	8	2	2	2	6	22+1
Informaatika		+1		+1	+1	+1		+2		+1		+1	+4
Karjääriõpetus									+1			+1	+1
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32		

3.1. Jõgeva Põhikooli valikainete loendid ja nende valimise põhimõtted

Jõgeva Põhikooli õppekava tunnijaotusplaanis on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele lisatunnid. Lisatundidega ei kaasne riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustele ja õppesisule täiendavaid õpitulemusi ja õppesisu. Lisatunnid võimaldavad klassi- või aineõpetajal õpitulemuste saavutamiseks vajalike meetodite valiku kaudu pöörata süvendatud tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks.

(2) I kooliastme lisatunnid on eesti keeles, matemaatikas, loodusõpetuses, A-võõrkeeles ja kehalises kasvatuses ning valikainena informaatika.

(3) II kooliastme lisatunnid on matemaatikas, eesti keeles, A-võõrkeeles, B-võõrkeeles, ajaloos ning valikainena informaatika.

(4) III kooliastme lisatunnid on eesti keeles, matemaatikas, valikainetena informaatika ja karjääriõpetus.

(5) B-võõrkeelena õpetatakse vene, saksa või soome keelt alates 6. klassist. Keelegruppide avamine sõltub koolipoolsetest võimalustest ja lähtub õpilaste soovidest. Vajadusel moodustatakse klassidevahelisi keelerühmi.

4. Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht

(1) Vabariigi Valitsuse 27.10.2011. a määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ on esitatud liikluskasvatuse sisu kooliastmeti:

1) põhikooli I astmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast;

2) põhikooli II ja III astmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine;

(2) Maanteeamet soovib liikluskasvatuse teemade kaudu kujundada alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

I kooliastme lõpuks õpilane

- 1) teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- 2) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- 4) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- 5) oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluisukudega sõitmiseks ohutut kohta;
- 6) oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- 7) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 8) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- 9) oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastme lõpuks õpilane

- 1) oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 2) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhile, põlve- ning küünarnukikaitsed;
- 3) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 4) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 5) oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 6) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 7) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- 8) oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusvaldkonna teemakäsitluste kohta;
- 9) oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab, kuidas ohtu vältida.

III kooliastme lõpuks õpilane

- 1) väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- 2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 3) oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- 4) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed;
- 5) teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 6) oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 7) kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- 8) mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- 9) on teadlik ohutusvaldkonnast kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;

10) oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti liiklusohutusosalast olukorda teiste riikidega.

(3) Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse lõimitult ainetundides, mis määratletakse õpetaja töökavas, ning erinevaid liiklusolukordi analüüsitakse klassijuhatajatundides.

(4) Liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

(5) Jalgratta juhiloa taotlemiseks vajalikud teadmised ja oskused omandavad soovijad tunnivälisel ajal huviringis.

5. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted Jõgeva Põhikoolis

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineüleised ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

5.1. Läbivate teemade käsitlemine toimub

- 1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas koostöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 4) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Temaatilised rõhuasetused on kooliastmeti erinevad, arvestades õpilaste elukogemusi.

Lähtutakse mina/meie suhtest ümbritsevaga: kodu, kodupaiga ja seal elavate inimestega, paikkonnaga, Eesti, Euroopa, maailmaga.

5.2. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Õpilast suunatakse

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärgid ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

Keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustab jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Õpilast suunatakse

- 1) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnavalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- 5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Õpilast suunatakse

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatust ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- 2) kasvama isamaa austamise vaimus;
- 3) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklike seisukohti ning neid väljendama;
- 4) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- 5) mõistma avaliku, ettevõtliku- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;

- 6) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- 7) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

Kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimese mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasivijjana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loominguusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

Teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida, ei lase ennast manipuleerida ning kes suudab selles toimida oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

Õpilast suunatakse

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
- 5) arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust.

Tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;

- 3) aru saada tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud eetilistes küsimustes;
- 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi *IKT*) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

Tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

- a) Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervise seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.
- b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õpilast suunatakse

a) tervise valdkonnas:

- 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- 4) leidma ning kasutama usaldusväärset tervise teavet ja abiteenuseid;
- 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

- 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- 3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

Väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse

- 1) tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) tunnustama ja järgima kooli deklareeritud põhiväärtusi;
- 3) suhtuma austavalt eesti keelde ja kultuuri
- 4) lugupidavalt suhtuma oma riiki ja rahvasse;
- 5) analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
- 6) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- 7) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- 8) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

6. Lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

(1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

(2) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

(3) III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö vm. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele.

(4) Loovtöö korraldus sätestatakse iga õppeaasta 1.oktoobriks direktori käskkirjaga.

7. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

(1) Ülekoolilisi ja koolidevahelisi projekte kavandatakse eelneva õppeaasta lõpus või ka käimasoleva õppeaasta käigus ja need peavad olema kooskõlas Jõgeva Põhikooli õppekava õpitulemustega.

- (2) Projektid keskenduvad läbivate teemade ja pädevuste rakendamisele.
- (3) Projektid esitatakse läbivaatamiseks õppejuhile.
- (4) Projektijuht määratakse kokkuleppel direktori poolt.
- (5) Igal õpetajal on õigus projekte algatada ja projektijuhiks olla.
- (6) Projektiöös osalevad kõik õpilased ja õpetajad proportsionaalselt õppetundide mahuga.
- (7) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kinnitab kooli direktor.
- (8) Projektijuht esitab aruande õppejuhile projekti läbiviimise kohta.
- (9) Võimalusel kaasatakse projektides osalema lapsevanemaid.

7.1. Projektid kooli õppekavas

- 1) aitavad saavutada läbivate teemade eesmäärke, kujundada teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumisnorme valdkondades, millel on kokkupuuteid paljude õppeainetega;
- 2) projektides saab kasutada mitmekesiseid õppevorme, kus õppimine toimub tegevuse kaudu;
- 3) erinevates projektides osalemine laiendab klassivälise töö võimalusi;
- 4) traditsiooniks kujunenud projektiüritused aitavad kujundada kooli omanäoliseks.

8. Õppe ja kasvatus korraldus (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg)

- (1) Vastavalt PRÕK §15 määratakse kooli õppekavas õppe- ja kasvatustöö korraldus, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest.
- (2) Kooli õppetöö toimub päevases õppevormis.
- (3) Põhikoolis on traditsiooniline korraldus: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel. Ainetundide jaotus klassiti määratakse õppekava tunnijaotusplaanis.
- (4) Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning õppekursioonid ja -käigud fikseeritakse ainekavas ning vajalik aeg kavandatakse õpetaja töökavas.
- (5) Õppeaasta koosneb neljast õppeveerandist ja koolivaheaegadest.
- (6) Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna.
- (7) Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik.
- (8) Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ja õppekäik ja -ekskursioon, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka pedagoog.

(9) Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetund vaheldub vahetunniga. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita.

(10) Vahetunni pikkus on vähemalt kümme minutit iga õppetunni kohta, söögivahetunni pikkus on vähemalt 20 minutit.

(11) Õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas määratakse antud õppeaasta tunniplaanis. Tunniplaani kinnitab kooli direktor.

(12) Logopeedi- ja õpiabirühmadele korrigeeritakse tunniplaan igaks algavaks õppeveerandiks.

(13) Õpilaste maksimaalne nädalakoormus põhikooli klassides on:

1. klassis – 20 õppetundi;

2. klassis – 23 õppetundi;

3. ja 4. klassis – 25 õppetundi;

5. klassis – 28 õppetundi;

6.- ja 7. klassis – 30 tundi;

8.- ja 9. klassis – 32 õppetundi.

(14) Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib põhikool arvestada kooli õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

9. Hindamine ning klassi ja põhikooli lõpetamine

9.1. Hindamise alused

(1) Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud kooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.

(2) Käitumise (sh hoolsuse) hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning kooli kodukorra nõuetest.

(3) Teadmiste ja oskuste ning käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtted, tingimused ja kord sätestatakse käesolevas juhendis, arvestades „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 29-31 ja „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 19-23 sätestatust.

(4) Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi. Õpilasele koostatud individuaalne õppekava sisaldab õpilase õpitulemuste hindamise korda.

9.2. Hindamise eesmärk

(1) Hindamise üldeesmärk on

1) toetada õpilase arengut – anda tagasisidet õpilase arengu kohta, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja suunata õpilast edasise haridustee valikul;

- 2) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
 - 3) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- (2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja –viise. Hindamine on õppimise ja õpetamise lahutamatu osa.
- (3) Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis.
- (4) Kunstiõpetuses, kehalises kasvatuses, muusikaõpetuses ja tööõpetuses arvestatakse õpitulemuste arvestuslikul hindamisel ka õpilase individuaalset arengut.
- (5) Iga aineõpetaja fikseerib oma hindamise põhimõtted klassi töökavas, mis peab vastavuses olema kooli õppekava nõuetega.

9.3. Hindamisest teavitamine

- (1) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja sõnaliste hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord on esitatud kooli kodukorras.
- (2) Kooli hindamise korraldus on kättesaadav lapsevanemale, õpilase seaduslikule esindajale, õpilasele ja õpetajale kooli koduleheküljel ning asub paber kandjal ka kooli raamatukogus ning seda tutvustatakse klassi lastevanemate koosolekul.
- (3) Õppeainete teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassiõpetajad ja aineõpetajad õppeperioodi algul ning kannavad selle e-päevikusse õppeaasta esimese tunnikirjelduse alla.
- (4) Kokkuvõtvad hinded tehakse lapsevanemale teatavaks klassitunnistuse ja e-päeviku kaudu.
- (5) Koolis on kasutusel e-päevik ja 1.-3. klassi õpilastel õpilaspäevik. Õpilasele, kelle vanemal puudub e-päeviku kasutamise võimalus või kellel on mõnes õppeaines hinnete seis „nõrk“ või „puudulik“, saadetakse kord trimestris klassijuhataja poolt koju väljaprintitud hinneteleht, mille õpilane tagastab klassijuhatajale vanema allkirjaga.
- (6) Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sh hoolsuse) kohta kolm korda õppeaastas e-päeviku, üks kord aastas klassitunnistuse kaudu ning suuliselt vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlusel.
- (7) Trimestri jooksul saadud hinded ning hinnangud kannab aineõpetaja e-päevikusse hinde või hinnangu saamise päeval.

9.4. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- (1) Jõgeva Põhikoolis kasutatakse õpilaste teadmiste hindamisel hinnet, kujundavat hindamist ja õpitulemusest lähtuvat sõnalist tagasisidet.
- (2) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse

õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevustaks, mis toetavad õpilase arengut.

- a) Õppetunni või mõne muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.
- b) Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.
- c) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- d) Arenguestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.
- e) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Õpimapp sobib arenguestluse alusmaterjaliks.

(3) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas või individuaalses õppekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.

(4) Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Õppeteema lõppedes õpilase ainealaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatavaid õpiülesandeid nimetatakse olulisteks õpiülesanneteks (nende hulka võivad kuuluda kontrolltööd, suulised ülesanded jm). E-päevikus on vastavad hinded tähistatud arvestuslike hinnetena.

Kontrolltöö on ulatuslik kirjalik töö, mida kasutatakse õppeteema lõppedes õpilase ainealaste teadmiste ja oskuste hindamisel.

Tunnikontroll lühike kirjalik töö, mis koostatakse ühe õppetunni või ühe alateema materjali kohta.

(5) Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viiepallisüsteemis või sõnaliste hinnangutega.

(6) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegaga „nõrk“.

(7) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

(8) Iga trimestri alguses teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaines oodatavad õpitulemused ning planeeritud olulised õpiülesanded (samuti nende täitmise aja ja vormi), mille täitmine on õpilastele kohustuslik.

(9) Oodatavate õpitulemuste saavutatust kontrollivate oluliste õpiülesannete aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega (aineõpetaja täidab e-päevikus kontrolltööde graafiku).

(10) Päevas võib õpilastele planeerida ühe kontrolltöö, nädalas mitte rohkem kui kolm kontrolltööd.

(11) Kirjalikud tööd tagastab õpetaja hinnatult vähemalt 5 õppepäeva jooksul pärast töö tegemist.

(12) Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava (IÕK), märgitakse õpilase tööle „Hinnatud individuaalse õppekava (IÕK) alusel“.

9.5. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted

(1) Kokkuvõtve hindamine on hinnete ning hinnangute koondamine trimestrihinneteks ning nende koondamine omakorda aastahinneteks. Kokkuvõtve hinne ei pea olema aritmeetiline keskmine. Õpetajal on õigus arvestada arvestuslikke hindeid suurema osakaaluga. E-päevikus olev keskmine hinne on informatiivse tähendusega.

(2) Kokkuvõtvalt hinnatakse õpilasi kolmel korral aastas trimestrite kaupa.

(3) Trimestrihinded /-hinnangud on aluseks aastahinde /-hinnangu panemisel.

(4) Õppeainete kokkuvõtavad trimestri-, aasta- ja kooliastmehinded /-hinnangud kantakse Stuudiumis elektroonilisse klassipäevikusse ning klassitunnistusele. Aasta- ja kooliastmehinded kantakse ka õpilasraamatusse. Kui õpilasele on põhikoolis koostatud individuaalne õppekava, märgitakse tunnistusele ja õpilasraamatusse „Õppis individuaalse õppekava alusel“

(5) Kui õppeperioodi kestel on õppeaine trimestrihinne /-hinnang jäänud välja panemata (õpilane on jäänud hindamata) ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“ või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.

(6) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, määratakse õpilasele vajalik tugisüsteem (nt õpiabirühm, pikapäevarühm, tugispetsialisti teenus jm) või koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

9.6. Kasutatav hindedüsteem

(1) Klassides, kus hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi numbriliselt, kasutatakse viiepallisüsteemi:

(1) hindegga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

(2) hindegga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

(3) hindegga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

(4) hindegga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;

(5) hindegga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda õpilasel oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

(2) Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse Jõgeva Põhikoolis põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et:

hindegga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust,

hindegga „4” 75–89%,

hindegga „3” 50–74%,

hindegga „2” 20–49%

hindegga „1” 0–19%.

(3) I kooliastmes kasutatakse kujundavat hindamist. Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse alates 2020.-2021.õppeaastast kõigis õppeainetes hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid.

(1) 2019.-2020.õppeaastal kasutatakse kõikides õppeainetes kujundavat hindamist 1. ja 2. klassis. 3. klassis kasutatakse kujundavat hindamist ning antakse sõnaline hinnang inglise keeles, kehalises kasvatuses ning kunstis ja tööõpetuses.

(2) II kooliastmes kasutatakse kujundavat hindamist kunstis ja kehalises kasvatuses.

(4) Sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumitele ning hinnangus kajastub selgelt, kuiõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

(5) Kujundava hindamise korral lisatakse veerandi hinnangule alljärgnevast loetelust üks variant vastavalt õpitulemuste omandamisele:

(1) Omandanud rohkem, kui veerandi õpitulemused nõuavad – õpilane teab ja oskab õppeaines rohkem, kui õppekavas oodatavad tulemused ette näevad. Õpilase saavutused on suurepärased.

- (2) Omandanud veerandi õpitulemused – õpilane on omandanud ettenähtud teadmised ja oskused.
- (3) Omandanud veerandi õpitulemused valdavalt – õpilane on omandanud teadmised ja oskused, kuid mõne õpioskuse või osaoskuse puhul on õpilane veidi ebakindel ja pole saavutanud õpitulemusi täielikult.
- (4) Omandanud veerandi õpitulemused osaliselt – kõik õpitulemused ei ole omandatud vajalikul määral.
- (5) Õpitulemustes on puudujäägid – õpitulemused ei ole omandatud.
- (6) Õppeaasta lõpus välja antud kujundava hindamise tunnistusele lisatakse hinnang õppeaasta jooksul omandatud õpitulemuste kohta:
 - (1) Omandanud rohkem, kui RÕK õpitulemused nõuavad – õpilase omandatud teadmised ja oskused on laialdased. Õpilane teab ja oskab õppeaines rohkem, kui õppekavas oodatavad tulemused ette näevad. Õpilase saavutused on suurepärased.
 - (2) Omandanud RÕK õpitulemused – õpilane on omandanud ettenähtud teadmised ja oskused.
 - (3) Omandanud RÕK õpitulemused valdavalt – õpilane on omandanud teadmised ja oskused, kuid mõne õpioskuse või osaoskuse puhul on õpilane veidi ebakindel ja pole saavutanud õpitulemusi täielikult.
 - (4) Omandanud RÕK õpitulemused osaliselt – õpilasel ei ole kõik õpitulemused omandatud vajalikul määral. Täiendav õppetöö ei ole vajalik, sest antud õpitulemustega tegeletakse ka järgnevas klassis.
 - (5) Nõutud RÕK õpitulemustes on puudujäägid – õpilane ei ole õpitulemusi omandanud. Omandamata jäänud teadmised ja oskused võivad saada takistuseks järgmises klassis õpitulemuste saavutamisel. Vajalik on täiendav õppetöö.
- (7) Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, sätestatakse selles hindamise erisused.

9.7. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

- (1) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli õppejuhile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega ja kirjaliku töö puhul koos vaidlusaluse tööga. Vaidlustamine on individuaalne ning selle lahendamine toimub reeglina õpilase (ja õpilase vanema), õppejuhi ning aineõpetaja koostöös.
- (2) Õppejuht teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

9.8. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise korraldus

- (1) Õpilasel, kes sooritas olulise õpiülesande hindele „puudulik“ või „nõrk“, on õigus ja kohustus oluline õpiülesanne järele vastata. Järelevastamisel saadud hinne kantakse e-päevikus puuduliku hinde järel kaldkriipsu taga asuvasse uude lahtrisse. Kokkuvõtval hindamisel arvestatakse järeltöö hinnet.

(2) Koolist puudunud õpilane täidab ainekavas planeeritud olulise õpiülesande õpetaja järelevastamise ajal või eraldi õpetajaga kokkulepitud ajal. Järelevastamisel või järeltöö sooritamisel saadud hinne kantakse e-päevikusse.

(3) Kui õpilane vajab olulise õpiülesande täitmiseks lisajuhendamist, võimaldab õpetaja seda oma konsultatsiooniajal.

(4) Konsultatsioonid, järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub vastavalt õppeaasta alguses kokkulepitud konsultatsioonitundide ning järelevastamise aegade graafikule, mis on avalikustatud kooli kodulehel, või õpilase ja õpetaja vahelisele kokkuleppele. Lisavõimalusena saab hindelisi töid järele vastata kaks korda nädalas tervele koolile ühiselt määratud aegadel.

(5) Sooritamata töö märkimiseks kasutatakse e-päevikus eraldi tähist (0). Kui töö on järele vastatud, asendatakse „0“ hinde või hinnanguga.

(6) Kui õpilane ei tule õpetajaga kokku lepitud ajal ilma mõjuva põhjuseta olulist õpiülesannet järele vastama, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk“.

(7) Õpilasel on olulise õpiülesande järele vastamiseks aega vähemalt 10 õppepäeva (kui vastastikusel kokkuleppel õpetajaga ei ole sätestatud teisiti).

(8) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „1-nõrk“ / hinnanguga „MA“ (mittearvestatud) ja järelevastamise võimalust ei anta.

9.10. Õpilase järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise kord

(1) Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

(2) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(3) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu.

(4) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(5) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(6) Lõikes 1 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

9.11. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks „nõrk” või „puudulik” eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk” või „puudulik” eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Antud tähtaega ei kohaldata individuaalse õppekava alusel õppinud õpilasele, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

(4) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksami töö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

9.12. Käitumise (sh hoolsuse) hindamine

(1) Põhikoolis hinnatakse õpilase käitumist (sh hoolsust).

(2) Käitumist (sh hoolsust) hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajaga.

(3) Nõuded õpilase käitumisele (sh hoolsusele) on esitatud Jõgeva Põhikooli kodukorras.

(4) Õpilase käitumise (sh hoolsuse) tagasisidestamine lähtub Jõgeva Põhikoolis oodatava käitumise kirjeldustest. Selles määratletakse õpilase käitumise (sh hoolsuse) tugevad küljed ja vajakajäämised, et toetada õpilase õigete hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

(5) Käitumise (sh hoolsuse) hindamisel arvestatakse õpilase ealisi iseärasusi ja sotsiaalseid oskusi.

(7) Hinnangu andmisel arvestatakse kooli kodukorra täitmist, viisakat käitumist nii koolis kui ka väljaspool kooli, viisakat suhtlemist kaasõpilaste ja täiskasvanutega, sobiva sõnavara kasutamist, ausust, sõbralikkust ja abivalmidust, õpetaja korralduste täitmist, tunnirahu hoidmist, põhjusega puudunud ja hilinetud tundide arvu, kooli vara, õppevahendite ja ruumide hoidmist, õppimist järjepidevalt ja võimetekohaselt, vajalike õppevahendite olemasolu, koduste ülesannete täitmist ja kokkulepitud tähtaegadest kinnipidamist.

- 1) 1.-3. klassini antakse õpilase käitumise (sh hoolsuse) kohta tagasisidet sõnaliste hinnangutena.
- 2) 4.-9. klassis hinnatakse käitumist (sh hoolsust) hinnetega “väga hea”, “hea”, “rahuldav” ja “mitterahuldav”.
 - Hinnang “väga hea” antakse õpilasele, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt ning kellel ei esine põhjusega puudumisi.
 - Hinnang “hea” antakse õpilasele, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
 - Hinnang „rahuldav“ antakse õpilasele, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi ja/või põhjusega puudumisi.

Hinnangu „rahuldav“ määramisel lisatakse selgitus Stuudiumisse.

- Hinnang „mitterahuldav“ antakse õpilasele, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata “mitterahuldavaks” ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest. Hinnangu „mitterahuldav“ määramisel lisatakse selgitus Stuudiumisse

(8) Käitumise ja hoolsuse hinnang ei kajasta õpilase teadmisi.

(9) Käitumise (sh hoolsuse) kohta antakse Jõgeva Põhikooli õpilasele ja vanemale suulist tagasisidet arenguestlusel ning kirjalikku tagasisidet kolm korda õppeaastas (iga trimestri lõpus) Stuudiumi vahendusel.

10. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

(1) Teavitamisel juhindutakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ §55 sätestatud. Õpilasi ja vanemaid teavitatakse hindamisest ja hinnetest kooli kodukorras sätestatud korra alusel. Vanemaid teavitatakse üldiselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(2) Teavitamisel järgitakse „Avaliku teabe seaduses“ ning „Haldusmenetluse seaduses“ teavitamisele sätestatud.

(3) Õpilasel ja vanemal on õigus saada koolist teavet ja selgitusi koolikorralduse ning õpilaste õiguste ja kohustuste kohta.

(4) Kool avalikustab kooli vastuvõtutingimused ja korra oma veebilehel.

(5) Trimestri jooksul läbivatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitatakse õpilast trimestri algul.

(6) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid (individuaalõpe, lihtsustatud õpe ja koduõpe) ning korraldada vajadusel diferentseeritud õpet.

(7) Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

(8) Õpilase nõustamise ja õpiabi osutamise eesmärgil toimuvad koolis:

- 1) õpilase arenguestlus
- 2) ainealased konsultatsioonid
- 3) õpilase nõustamine karjääri planeerimisel ja kutsevalikul
- 4) õpiabi tunnid
- 5) pikapäevarühmad
- 6) logopeediline abi
- 7) individuaalse õppekava rakendamine
- 8) diferentseeritud hindamine
- 9) õpilase individuaalne juhendamine.

(9) Jõgeva Põhikool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamise ja kodus õppimise küsimustes. Jõgeva Põhikoolis võimaldatakse nõustavaid vestlusi õpilastele ja nende vanematele vastavalt vajadusele klassijuhataja, aineõpetaja, õppejuhi, sotsiaalpedagoogi ning direktoriga. Lisaks toimuvad vähemalt kord õppeaastas klassijuhataja arenguestlused õpilase ja lapsevanemaga.

(10) Jõgeva Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või –nõustamine) kättesaadavuse.

(11) Direktori käskkirjaga määratakse Jõgeva Põhikoolis HEV-koordineerija, kelle ülesanne on koordineerida tugisüsteemide tööd koolis, tagada selle süsteemsus ja järjepidevus. HEV-koordineerija ülesanneteks on juhtida arutelusid õpetajatega (mida ja kuidas teha teisiti, mis osas vajab konkreetne laps abi), vaadelda tunde, nõustada õpetajaid (lapse istekoht klassis, materjalide esitus, töövõtted, näitlikustamine jpm); nõustada abi vajavat last ja tema vanemaid, juhtida õppenõustamiskomisjoni koosolekuid, kontrollida kokkulepitud meetmete tõhusust, vajadusel suunata abi vajav õpilane väljaspool kooli olevatesse tugiorganisatsioonidesse.

10.1. Klassijuhataja nõustamistegevus

(1) Klassijuhataja teostab nõustamist, lähtudes iga oma klassi õpilase vajadusest.

(2) Klassijuhataja kasutab vajadusel koolipsühholoogi, sotsiaalpedagoogi, logopeedi, kooliõe ja lapsevanema abi.

(3) Vajadusel esitab klassijuhataja HEV-koordineerijale taotluse õpilase nõustamiskomisjoni suunamiseks.

- (4) Klassijuhataja täidab koostöös aineõpetajatega iga haridusliku erivajadusega õpilase kohta õpilase individuaalsuse kaardi.

10.2. Kooli sotsiaalpedagoogi nõustamistegevus

- (1) Kooli sotsiaalpedagoog teeb koostööd klassijuhatajate ja aineõpetajatega ning nõustab kõiki kooli õpilasi, lapsevanemaid, õpetajaid ja teisi haridustöötajaid, kellel on selleks vajadus.
- (2) Kooli sotsiaalpedagoog juhindub õpilaste, lapsevanemate, õpetajate ja muu kooli personali nõustamisel Jõgeva Põhikooli direktori poolt kinnitatud ametijuhendist.
- (3) Õpilane jõuab sotsiaalpedagoogi juurde otse, klassijuhataja/aineõpetaja, psühholoogi, logopeedi, lastekaitsepspetsialisti jt poolt suunatuna.
- (4) Vajadusel toimub juhtumi arutelu tugispetsialistide ümarlauas.

10.3. Kooli logopeedi nõustamistegevus

- (1) Logopeedilist abi rakendatakse kõnepuuetega, kirjutamisraskuste ja lugemishäiretega õpilastele.
- (2) Kooli logopeed juhindub oma töös Jõgeva Põhikooli direktori poolt kinnitatud logopeedi ametijuhendist.
- (3) Õpilane jõuab logopeedi juurde lapsevanema, klassijuhataja/aineõpetaja, sotsiaalpedagoogi, psühholoogi või lastekaitsepspetsialisti poolt suunatuna.
- (4) Vajadusel toimub juhtumi arutelu tugispetsialistide ümarlauas.

11. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

11.1. Hariduslike erivajadustega õpilased

- (1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
- (2) Kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane, võib kool õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada «Eesti keel teise keelena» ainekava alusel.
- (3) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.
- (4) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks on loodud kooli tugisüsteem.

(5) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib põhikool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

(6) Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.

11.2. Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppekorralduse põhimõtted

- 1) erivajaduste (sh andekuse) võimalikult varajane märkamine;
- 2) lapse erivajaduste määratlemisel kohene tugiteenuste rakendamine;
- 3) lapse erivajadustest lähtuvalt soodsa arengukeskkonna loomine;
- 4) lapse ja perekonna kaasamine arendus/õpetustegevusse, sh nõustamine, juhendamine (sh arenguvestlused) jm;
- 5) spetsialistide kaasamine arendus/õpetustegevusse, s.o meeskonna- ja võrgustikutöö korraldamine.

Kooli õpiabisüsteemi moodustavad õpetajad ja tugispetsialistid. Õpiabisüsteemi juhib ja koordineerib HEV-õpilaste õppe koordineerija (edaspidi HEV-koordineerija) koostöös kooli juhtkonnaga.

Koolis töötavad järgmised tugispetsialistid: logopeedid, õpiabiõpetajad, sotsiaalpedagoog, abiõpetaja ja tervishoiutöötaja.

11.3. HEV-õpilase ja vanema teavitamine ja nõustamine

(1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning informeerivad hariduslikust erivajadusest HEV-koordineerijat, kes korraldab õpet vastavalt õpilase vajadustele. Klassijuhataja teavitab õpilast ja vanemat tugiteenuse vajadusest. Kool tagab õpilasele täiendava pedagoogilise juhendamise ja lapsevanema nõustamise õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

(2) HEV-õpilase arengu toetamiseks korraldatakse õpilase ja lapsevanemaga arenguvestlus, kus lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Lisaks klassijuhatajale kaasatakse vajadusel vestlusse ka tugispetsialiste.

(3) HEV-õpilaste juhtumite arutamiseks kutsutakse kokku aineõpetajate ja tugispetsialistide ühine ümarlaud, kuhu on kaasatud ka õpilane ja/või lapsevanem. Ümarlauas lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.

11.4. Õppekorralduslikud meetmed HEV-õpilaste toetamiseks

- 1) õppetundides sobivate meetodite valik;

- 2) õppetöö diferentseerimine/ modifitseerimine/ individualiseerimine klassi tasandil;
- 3) lapse tunniväline individuaalne abistamine (järeleaitamine, konsultatsioonid klassi- või aineõpetajatelt);
- 4) võimetekohase huvitegevuse võimaldamine;
- 5) pikapäevarühm 1.–4. klassi õpilastele.

11.5. Tugiteenused õpiabi vajavatele õpilastele

- 1) õpiabirühmad ajutiste õpiraskustega õpilastele;
- 2) õpirühmad logopeedilise abi osutamiseks;
- 3) individuaaltunnid juhul, kui see osutub õpilasele efektiivsemaks;
- 4) vajadusel individuaalse õppekava rakendamine;
- 5) vajadusel lihtsustatud õppekava rakendamine;
- 6) vajadusel terviseseisundist tuleneva koduõppe rakendamine;
- 7) sotsiaalpedagoogi abi;
- 8) abiõpetaja rakendamine.

11.6. Andekate õpilaste toetamine

- 1) juhendada õpilasi täiendavalt aineõpetajate, teiste vastava valdkonna spetsialistide, haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu;
- 2) korraldada ainealast huvitegevust koolis (mälumängud, viktoriinid, erinevad ainevõistlused jne);
- 3) valmistada ette ja suunata õpilasi osalema aineolümpiaadidel, ainevõistlustel, õpioskuste olümpiaadidel, konkurssidel jne;
- 4) kaasata kooli raamatukogu õpilaste arengu toetamiseks;
- 5) osaleda uurimisalases tegevuses;
- 6) osaleda Tartu Ülikooli Teaduskooli töös;
- 7) suunata lapsi osalema huviringide töös (koorid, tants, kunst jne).

11.7. Tegevused HEV-õpilastega

Tegevused toimuvad kolmel tasandil:

I tasand hõlmab tegevusi kõikide õpilastega,

II tasand tegevusi arenguliste ja hariduslike erivajadustega (sh andekate) lastega koolis ja

III tasand tegevusi arenguliste ja hariduslike erivajadustega lastega pärast lisauuringuid väljaspool kooli.

I tasand

(1) Erivajaduste varajane märkamine ja väljaselgitamine

- 1) I klassi astuvad õpilased esitavad kooli koolivalmiduse kaardi. Koolivalmiduse kaart võimaldab saada esmast teavet lapse koolieelsest arengust ja on abiks koolis lapse arengu/toimetuleku jälgimisel, õpetuse individualiseerimisel ja diferentseerimisel ning vajadusel kohese tugiteenuse rakendamisel.
- 2) Koolivalmiduse kaardi liikumistee koolis: õppejuht, klassijuhataja, HEV-koordineerija.
- 3) Klassijuhatajad ja aineõpetajad jälgivad õpilaste arengut ja toimetulekut koolis ning selgitavad välja õpilaste individuaalsed õpivajadused.
- 4) Õpet kohandatakse vastavalt õpilase vajadustele.

(2) Lapse esialgse individuaalse arengu toetamise võimalusteks koolis on järgmised:

- 1) diferentseerida/modifitseerida/ individualiseerida õppetööd klassis;
- 2) abistada õpilast individuaalselt väljaspool õppetunde (järeleaitamine, konsultatsioonid klassi- või aineõpetajatelt);
- 3) teha koostööd lapsevanemaga (lapsevanema pedagoogiline juhendamine ja nõustamine, õpilasele võimete kohase huvitegevuse soovimine jm).

(3) Kui õpilase esmase jälgimise ja individuaalse arengu toetamise käigus selgub, et õpilase erivajadused (sh andekus) vajavad täpsemat määratlemist, siis rakendatakse haridusliku erivajaduse väljaselgitamise meetmeid. Vajadus pedagoogilis-psühholoogilise hindamise järele kooskõlastatakse lapsevanema(te)ga.

II tasand

(1) Erivajadused täpsustatakse koolis HEV-koordineerija juhtimisel ja koostöös tugispetsialistidega.

(2) Haridusliku erivajaduse (sh andekuse) väljaselgitamise meetmed on järgmised:

- 1) pedagoogilis-psühholoogiline hindamine;
- 2) õpilase käitumise korduv ja täpsem vaatlus erinevates tingimustes;
- 3) õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamine;
- 4) õpilase meditsiinilised ja logopeedilised uuringuid;
- 5) andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse väga headest tulemustest üleriigilistel ainekonkurssidel ning valdkonna ekspertide hinnangutest, erijuhtudel litsentseeritud spetsialistide testitulemustest.

(3) Arengu ja toimetuleku jälgimiseks avatakse HEV-õpilasele elektroonne "Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart". Kaardi täidab klassijuhataja koostöös HEV-koordineerijaga, logopeediga, aineõpetajatega, parandusõppe õpetajatega. Nõudmisel väljastatakse kaart paberil.

(4) Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks tehtud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ning arendamist

vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel dokumenteeritakse ümarlauavestluste protokollides, klassijuhatajate, tugispetsialistide, HEV-koordineerijate aastaaruannetes. Testimiste ja uuringutega seotud HEV-õpilaste andmed ning nõustamiskomisjoni soovitusel, kuidas edaspidi õpet korraldada ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse individuaalse arengu jälgimise kaardil.

(5) Klassijuhataja teavitab koolisiseste uuringute tulemustest lapsevanemat. Lapsevanema nõusolekul rakendatakse õpilasele vajalik tugiteenus.

(6) Õpiabirühmad moodustatakse HEV-koordineerija ettepanekul direktori otsusega.

(7) Tugiteenuse rakendamise tulemuslikkuse kohta märgivad kõik hariduslike erivajadustega õpilasega tegelenud õpetajad ja spetsialistid vähemalt kord õppeaastas (õppeaasta lõpus) aruandesse ja õpilase individuaalsuse kaardile õpilase ainealase toimetuleku kirjelduse ja esitavad omapoolsed soovitusel.

(8) Tugiteenuste rakendamise tulemuslikkust hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega ning teeb vajaduse korral vanemale ja kooli direktorile ettepanekud edasisteks tegevusteks.

(9) Lähtuvalt eelnevast kavandatakse edasised tegevused:

- 1) tugiteenuste lõpetamine;
- 2) tugiteenuse jätkamine samal või tõhustatud viisil;
- 3) tugiteenuste vahetamine või muu teenuse lisamine;
- 4) täiendavate uuringute teostamine;
- 5) eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni soovitamine;
- 6) täiendav õppetöö (õppenõukogu otsusega);
- 7) klassikursuse kordama jätmise (põhikooli õpilaste puhul), kui täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi ja individuaalset õppekava ei ole otstarbekas rakendada (otsustab õppenõukogu) vm.

III tasand

(1) Kui koolis rakendatud tugiteenused ei andnud tulemusi, tehakse täiendav uuring enamasti meditsiiniuasutuses arstide osalusel.

(2) Uuringu tulemused võivad olla aluseks õpilase nõustamiskomisjoni suunamisel; koduõppe, individuaalse õppe(aine)kava, lihtsustatud õppekava, tava- või eriklassi või vastava spetsiaalsusega erikooli jms määramisel.

(3) Nõustamiskomisjoni soovitusel alusel jätkatakse eriõpetuse ja tugiteenuste rakendamist. Arengukeskkonna kujundamisel arvestatakse nõustamiskomisjoni ja uuringus osalenud spetsialistide soovitusi. Koostöös koolipidajaga kohandatakse ruume, vajalikke vahendeid, õppetegevuste sisu ja raskusastet. Lähtuvalt hariduslike erivajaduste spetsiifikast kindlustab kool õpilasele võimetekohase õpetuse.

12. Karjääriteenuste korraldus

Karjääri planeerimine on kavandatud kõigi õppeainete üleselt ning läbib lõiminguna kõiki õppeaineid ja kooliastmeid, huvitegevust ja klassijuhatajatööd. Pearõhk on kolmandas kooliastmes. Majandusõpe ja karjääri alused on ühe ainetunnina nädalas planeeritud 7. klassi. Karjäärinõustamise osas tehakse koostööd Jõgevamaa Nõustamiskeskusega. Kõik õpilased läbivad isiksuse omaduste testi. Testi tulemuste kohta annab nõustaja individuaalse tagasiside, mis hõlmab ka kutsevalikualaseid soovitusi koos edasiõppimist sisaldava infoga.

13. Nõuded õpetaja töökavale

- (1) Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis.
- (2) Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli õuesõppe, projektõppe, muuseumiõppe, ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja pädevusse.
- (3) Klassiõpetaja ja aineõpetaja kujundab kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid võimeid ja kooli materiaalseid ressursse.
- (4) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja õppematerjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani.
- (5) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas on õppesisu liigendatud ulatuslikumate õppeteemade järgi ja on planeeritud aeg õppematerjali läbimiseks. Näidatud on olulisemad alateemad, käsitletavat põhimõistet, kasutatavad meetodid, õppekirjandus ja muu õppematerjal, seos teiste ainete ja läbivate teemadega, oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise/hindamise aeg ning moodused, diferentseeritud töö.
- (6) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava õppesisu osas kavandatakse täpselt eesmärgistatud õppeülesanded õpitulemuste saavutamiseks.
- (7) Klassi- ja aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse detailiseeritud teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides.
- (8) Klassi- ja aineõpetajate töökavades planeeritakse õppeaasta/trimestri alguses lähtuvalt kooli õppekavast väljaspool kooli korraldatav õpe:
 - 1) kooli esindamine olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel, kultuuriüritustel vms kooli esindava õpilase või õpilasgrupi ühe- või mitmepäevane üritus;
 - 2) õppekäik, mis on kavandatud kooli õppekavas.
- (9) Otsustused, mida klassiõpetaja ja aineõpetaja on teinud oma eripära määratledes, kajastuvad töökavas õppemeetodite valiku kaudu.
- (10) Töökavad esitatakse poolaastate kaupa õppejuhile hiljemalt 10. septembriks ja 10. jaanuariks elektroonilisel kujul.

14. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Jõgeva Põhikooli õppekava koostamine ja arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate, õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu, kooli ja lastevanemate, koolipidaja, teiste organisatsioonide koostööd riikliku õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel.
- (2) Jõgeva Põhikooli õppekava koostamisel ja arendamisel kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad töögruppide kaudu kõik õpetajad.
- (3) Õppekava vastavus kehtivatele seadusnormidele ja õppekavamuudatuste ettepanekud vaadatakse üle õppeaasta lõpus ja vajadusel tehakse täiendusi/parandusi. Õppekava uuendamise ettepanekud edastatakse kooli juhtkonnale ainekomisjonide ja arengugrupi kaudu. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Kooli õppekava kinnitab direktor.